

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA :

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnieniem i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnieniem . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnieniem . . .	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA :

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 16 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowe ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Wtorek: Pelagji
Środa: Dyonizego

CHOJNICE, środa dnia 9. października 1929 r.

Słońca wschód 6.14 zachód 17.21
Księżyc wschód 12.49 zach. 19.38

Gustaw Stresemann

Uczeń Fryderyka II-go i Bismarcka w Niemczech dzisiejszych

Gustaw Stresemann, zmarły 3 bm. na stanowisku ministra spraw zagranicznych Rzeszy, był politycznym uczniem i wielbicielem Bismarcka. Kiedy ks. Bismarck umierał w roku 1898, miał Stresemann, urodzony w r. 1878, dopiero lat dwadzieścia, ale też tem zapalniej mógł i wtedy i później uczestniczyć w tym podziwie, jaki w Niemczech istniał dla odsuniętego przez Wilhelma II-go od roku 1890 w stan spoczynku Żelaznego Kancelarza. W niespełna 10 lat później, od r. 1907, jest Stresemann posłem w grupie National - Liberale, bardzo wszechniemieckiej w swych dążeniach i chętnie nawiązującej do Bismarcka, z którym współpracowała. Stresemann nie taił nigdy, a także i w obecnych, odmienionych czasach, swej czci dla twórcy Rzeszy.

Choć już przed wojną i w czasie wojny był osobistością polityczną, zwracającą na się uwagę, właściwa jego działalność ogólniejszego znaczenia zaczyna się po wojnie, gdy w r. 1919 przebudował National - Liberale Partei w obecną Deutsche Volkspartei i zajął się nie polityką wewnętrzną, jak poprzednio, lecz zagraniczną, jako najistotniejszą dla Niemiec w nowych warunkach.

W Niemczech powojennych zarysowały się, po podpisaniu Traktatu Wersalskiego, dwa kierunki polityki na gruncie międzynarodowym. Za kierunkiem t. zw. Erfuellungspolitik, tj. spełniania zobowiązań traktatowych, (a zarazem ugruntowywania republiki nawewnątrz) szła lewica t. j. socjaliści i demokraci, oraz centrum katolickie. Za kierunkiem t. zw. Befreiungspolitik, t. j. uwolnienia się od zobowiązań traktatowych z przypomnieniem dążeń odwetowych (a zarazem powracania do monarchji nawewnątrz) szła prawica t. j. Deptsch - Nationale, a w przewadze skłaniała się ku temu i Deutsche Volkspartei. Dwa te kierunki, ostro sobie przeciwne, wyłączały się nawzajem tak delecte, że Erzberger z centrum katolickiego i demokrata Rathenau zostali zamordowani za swą politykę spełniania zobowiązań, a to przeciwieństwo ubezwładniło niemiecką politykę zagraniczną.

P. Stresemann był tym mężem stanu niemieckim doby powojennej, który przerzucił pomost między Erfuellungspolitik a Befreiungspolitik. W jaki sposób pogodził te sprzeczności? Postanowił na drogach i pod sztandarem polityki spełniania zobowiązań, jako jedynie możliwej w danych warunkach, przeprowadzać powoli politykę uwolnienia się od zobowiązań. Tu jest klucz tego zjawiska, że p. Stresemann mógł być ministrem spraw zagranicznych kolejno w rządach z przewagą prawicową, jak kanclerza Luther'a oraz kanclerza Marx'a w jednym okresie, albo z mniejszym oparciem tylko środkowym, jak kanclerza Marx'a w innym okresie, albo z przewagą lewicową, jak kanclerza Mueller'a od przeszło roku po wyborach ostatnich, gdyż w polityce jego znajdowała każda ze stron, o ile nie zależało jej na szczególnie wydatnym opozycji, swój pierwiastek, t. j. spełniania w obranej drodze dyplomatycznej, a uwalniania się w istotnym dążeniu.

Wchwilach tarć p. Stresemann wcale jasno zaznaczał tę grę sposobów jedynie możliwych i celu istotnego, np. w Reichstagu dnia 29-go marca 1928, gdy mówił w odpowiedzi przedstawicielowi prawicy:

— Panie hrabio Westarp, czy pan sądzi, że mniej mielibyśmy niespełnionych pragnień, gdybyśmy nie byli w Lidze?... Niech mi pan wierzy, że w pojęciu psychologicznej atmosfery wśród na-

rodów tkwi pewne imponderabile, któreśmy dawniej nazbyt zaniedbywali.... Jestem przekonany, że nie można prowadzić innej polityki niż ta, którą prowadziliśmy obecnie.

I rzeczywiście polityka na tej grze wielkiej oparta dała Niemcom ogromne wyniki.

Zarysowała się ona w umyśle p. Stresemanna, wyraźnie już wcześniej, w r. 1921, gdy rozgrywała się sprawa Górnego Śląska. Widać już wtedy tę myśl przewodnią, by wchodzić na drogę spełniania wobec mocarstw zachodnich, a równocześnie rozluźniania więzi i odgrywać się szczególnie narazie na wschodzie. W pamiętnikach swych pisze lord d'Abernon, ówczesny ambasador angielski w Berlinie, w zapiskach z dnia 9-go maja 1921, po głosowaniu na Górnym Śląsku, a przed ustaleniem granicy:

— „Miałem właśnie odwiedzić dra Stresemanna. Choć wyraźnie nie powiedział, widać, że myśli o objęciu stanowiska kanclerza Rzeszy... Gdyby Niemcy zachowały bardzo przeważną część obszaru przemysłowego na Górnym Śląsku, sądził on, że przy napięciu sił mogłoby się udać spełnienie warunków narzuconych w ultimatum Sprzymierzonych w sprawie odszkodowań... Stresemann mówił z wielką powagą, całkiem rzeczowo i umiarkowanie.

Lecz dopiero w sierpniu 1923 został p. Stresemann na krótko kanclerzem, a potem na stałe, przez lat sześć, ministrem spraw zagranicznych Rzeszy, aby wcielić tę politykę uwalniania się z więzów na drodze jakby spełniania zobowiązań.

Rok 1924, gdy rząd Labour w Anglii i rząd Kartelu Lewicy we Francji układają w wrześniu marzyielski narazie Protokół Genewski o bezpieczeństwie i zwracają się do Niemiec o wstąpienie ich do Ligi, daje p. Stresemannowi możliwość rozwinięcia zagł. Nowy zachowawczy rząd angielski, od grudnia 1924, chce się wywikłać z protokołu. Lord d'Abernon, ten sam, wraca do rozmów z p. Stresemann'em, których treścią jest to, że robi się układ bezpieczeństwa tylko na zachodzie, a temsamem wschód postawi się pod znakiem zapytania. Z tych rozmów urodziły się układy w Locarno w październiku 1925 roku w tym właśnie duchu spełniania na zachodzie ale rzeczywistego rozluźniania na wschodzie.

P. Stresemann sam to określił wyraźnie w Reichstagu dnia 23-go listopada 1926:

— „W sprawie jakichś myśli o nowem uznaniu granic wschodnich... nasze stanowisko jest przez układy w Locarno raz na zawsze ustalone... odrzuciliśmy przecież wzmiankę o sprawach wschodnich na wstępie tych układów...

W ślad za Locarno z r. 1925, idzie wejście Niemiec do Ligi i wyłącznie ich tylko na stałe miejsce w Radzie Ligi (wrzesień 1929), usunięcie Międzynarodowej Komisji Nadzorczej nad zbrojeniami Niemiec (styczeń 1927), układ sześciu państw w Genewie w sprawie wszczęcia rokowań o odszkodowania i ewakuację nadreńską (wrzesień 1928) zmniejszenie odszkodowań przez plan Young'a w Paryżu (czerwiec 1929), postanowienie usunięcia okupacji Nadrenji w Hadze (sierpień 1929), a to wszystko na tle całkowitego wejścia Niemiec w uprzywilejowane grono Wielkich Mocarstw na gruncie międzynarodowym.

Drugim zasadniczym rysem polityki międzynarodowej Stresemanna była gra między Europą Zachodnią a Rosją, co sam on tak określił w Reichstagu dnia 18-go maja 1921:

— Zadanie polityki niemieckiej będzie zawsze na tem polegało, aby znaleźć równowagę interesów w stronę Zachodu i w stronę Wschodu,

przyczem to wyrównanie, mimo trudności, nigdy nie może przetrwać postaci takiej, która owocnie ukształtowanie się stosunków niemiecko - rosyjskich uniemożliwiła albo choćby tylko utrudniała

Temu... owocnemu ukształtowaniu stosunków służyło odnowienie układu z Rapallo w nowym układzie Niemiec z Rosją, podpisanym w Berlinie (kwiecień 1926) równocześnie z rokowaniami o wejście do Ligi, przyczem Niemcy zastrzegły sobie taką wykładnię art. 16-go paktu Ligi aby nie były zobowiązane do niczego przeciw Rosji.

Trzecią cechą główną polityki Stresemanna był kierunek przeciw Polsce. Mieścił się on już w podstawach Locarno i w przewodniej myśli owocności stosunków z Rosją. Ujawniał się w stałym zwalczaniu przez p. Stresemanna stanowiska Polski na gruncie międzynarodowym, w ustawicznych oświadczeniach urzędowych przeciw granicom Polski w okresie kierownictwa polityki zagranicznej niemieckiej przez p. Stresemanna, w słynnym memorjale gen. Groenera, ustalonym w rządzie z p. Stresemann'em. Znajdował wyraz nawet w niedochodzeniu do układu handlowego z myślą przewodnią utrzymywania około Polski stanu chwiejnego. To było stałe, zawsze, wszędzie, czasem cicho, a czasem pięścią w stół, jak w Lugano w grudniu 1928.

Biorąc, po pokojowej nagrodzie Nobla, honorowy doktorat w Heidelbergu, dnia 1-go maja 1928, p. Stresemann wskazał wzory swej polityki pokojowej mówiąc:

— Po usiłowaniu na rzecz pokoju Fryderyka Wielkiego, którego armja miała być zakładniczką pokojowego współzycia narodów, na nowo tory zapewnienia pokoju wszedł Bismarck. Nie jest może za śmiałe twierdzenie, że, gdyby Bismarck, w rozstrzygających latach po założeniu Państwa, znalazł był w gabinetach mocarstw europejskich podobnie jak on usposobionych mężów stanu, osiągnięto by już wówczas organizatorskie współdziałanie w służbie pokoju... Wraz z unikaniem wojny musi iść ręka w rękę budowa tych urzędów, które mogą zmienić na drodze pokojowej traktaty, które stały się niemożliwe...

Fryderyk Wielki i Bismarck, także jako służebnicy pokoju, mimo wszelkie doświadczenia, mieli wielbicieli na Zachodzie, grali między Europą Zachodnią i Rosją, za cel sobie stawiali zagładę Polski, a ich wyznawcą i uczniem w pojmaniu pokojowości, w grze między zachodem i wschodem, w polityce przeciwpolskiej, był Gustaw Stresemann, najznakomitszy po tych dwóch polityk niemieckich, mniejszy głową od nich, ale większy od wszystkich innych dzisiaj w Niemczech.

Żołnierze sowieccy uciekają do Chin Charbin, (AW).

Na terytorjum chińskie przeszły 4 plutony sowietów oddziałów pogranicznych. Żołnierze oświadczyli, że nie chcą więcej służyć w czerwonej armji i brać udziału w nadchodzącej wojnie. Czerwone oddziały zostały rozbrojone i odesłane do Mukdena.

Napad bandycki przez sufit Stanisławów, (AW).

Onegdaj w nocy miał miejsce w Kujdańcach niezwykle śmiały rabunek. W domu Marji Dorundiak wpadło w nocy przez sufit ze strychu trzech zamaskowanych bandytów. Steroryzowawszy gos podrynie zabrali jej 85 dolarów gotówką, oraz 80 metrów płótna, poczem tak tajemniczo jak wpa dli, tak zagadkowo zniknęli. Policja wszczęła energiczne dochodzenia.

Wynik niedzielnych wyborów na Pomorzu

Niezwykłe wielka frekwencja wyborcza. — Niemcy wyszli niemal wszędzie osłabieni. — Główną ilość mandatów zdobył obóz narodowy

Wynik niedzielnych wyborów do Rad Miejskich na Pomorzu przedstawia się następująco:

Brodnica

Uprawnionych do głosowania: 3672, głosowało: 2653 czyli 72 i ćwierć procent. Otrzymali mandatów sanacja 3, Niemcy 2, rzemieślnicy 3, rolnicy 1, właściciele nieruchomości 2, NPR. 4, kupcy 2, obywatelska 1.

Bydgoszcz.

Uprawnionych do głosowania: 60100, głosowało: 44361 czyli blisko 75 procent. Mandatów otrzymali:

PPS. — 6, niezależni socjaliści 4, Ch. D. i NPR. wspólnie — 24, Niemcy — 8, Stronnictwo Narodowe — 10, Be Be — 5, Zjednoczenie Stanu Średniego — 2, drobni kupcy — 1, żydzi — 0.

Chełmża

Uprawnionych do głosowania: 6090, głosowało: 4171 czyli 68 procent. Mandatów otrzymali:

Kolejarze — 1, Stronnictwo Narodowe — 11, PPS. — 9, sanacja — 3, NPR. — 5, Niemcy 1.

Chełmno

Uprawnionych do głosowania: 5600, głosowało: 5081 czyli 90,8 procent. Mandatów otrzymali: Sanacja — 17, PPS. — 1, Właściciele nieruchomości — 0, Niemcy — 2, Ch. D. — 0, Stronnictwo Narodowe — 16, NPR. — 0.

Działdowo

Mandatów otrzymali: Niemcy — 3, NPR. — 7, właściciele nieruchomości — 1, Stan Średni — 1, Stronnictwo Narodowe — 5, sanacja — 1.

Gniew

Mandatów otrzymali: Stronnictwo Narodowe — 7, sanacja — 2, socjaliści — 1, Niemcy — 2.

Grudziądz

Uprawnionych do głosowania: 21711, głosowało: 14893 czyli 68,1 procent. Mandatów otrzymali: Sanacja łącznie z trzech list — 6, PPS. — 6, Komuniści — 1, NPR. — 10, żydzi — 0, Niemcy — 6, rzemieślnicy — 1, Chadecja — 11, pracownicy umysłowi — 1.

Kowalewo

Uprawnionych do ogłoszenia: 1767, głosowało: 1348 czyli 76,03 procent. Mandatów otrzymali: Niemcy — 1, rolnicy — 4, PPS. — 1, Stronnictwo Narodowe — 6, sanacja — 4, NPR. — 2.

Kościerzyna.

Mandatów otrzymali: Stronnictwo Narodowe łącznie z czterech list — 12, PPS. — 1, NPR. — 4.

Lubawa

Uprawnionych do głosowania: 2656, głosowało: 1918 czyli 73 procent. Mandatów otrzymali: NPR. — 6, Stronnictwo Narodowe — 11, sanacja — 1.

Nowe Miasto.

Mandatów otrzymali: NPR. — 2, PPS. — 1, sanacja — 5, Stronnictwo Narodowe — 10.

Podgórz

Mandatów otrzymali: PPS. — 3, mieszczaństwo — 4, NPR. — 3, sanacja — 8.

Radzyn

Mandatów otrzymali: Stronnictwo Narodowe — 2, Gospodarcza lista — 6, sanacja — 3, Niemcy — 1.

Tuchola

Głosowało 1970 czyli 70 procent. Mandatów otrzymali: Piast — 2, PPS. — 1, NPR. — 5, sanacja razem z trzech list — 6, Stronnictwo Narodowe 4.

Tczew.

Uprawnionych do głosowania: 10554, głosowało: 8467 czyli 80,2 procent. Mandatów otrzymali: Niemcy — 6, PPS. — 2, sanacja — 5, NPR. — 6, Stronnictwo Narodowe — 11.

Starogard

Mandatów otrzymali: sanacja — 5, Stronnictwo Narodowe — 11, NPR. — 10, Niemcy — 4.

Świecie

Uprawnionych do głosowania 3421, głosowało: 2711 czyli 79,24 procent. Mandatów otrzymali:

sanacja — 4, PPS. — 6, Niemcy 3, Stronnictwo Narodowe — 9, NPR. — 2.

Skarszewy.

Mandatów otrzymali: sanacja — 6, Stronnictwo Narodowe 12.

Puck

Głosowało 68,32 procent. Mandatów otrzymali sanacja — 10, NPR. — 5, Stronnictwo Narodowe 3.

Wąbrzeźno.

Mandatów otrzymali: właściciele nieruchomości — 2, NPR. — 3, PPS. — 5, Stronnictwo Narodowe — 5, sanacja — 3, rolnicy — 3, lokatorzy — 2, rzemieślnicy — 1.

Przeglądając powyższe wyniki stwierdzić trzeba jeden pocieszający fakt, mianowicie że frekwencja wyborcza była wszędzie naogół bardzo dobra. Liczny udział Polaków w głosowaniu sprawił że Niemcy niemal wszędzie wyszli do Rad Miejskich znacznie osłabieni. Pomorzanie zdali egzamin ze swego poczucia narodowego! Tylko Grudziądz kiepsko się spisał. Wskutek ogromnego rozbitcia się społeczeństwa zdołali komuniści poraz pierwszy na Pomorzu przeprowadzić jednego kandydata.

W niedzielę odbył się pogrzeb Stresemanna

Przebieg jego był wlece uroczysty. — Udział dyplomatów europejskich

Berlin, 7. 10. 1929.

W czorajszą niedzielę przy pięknej jesiennej, słonecznej pogodzie już od 9-tej rano tłumy berlińczyków wyległy na miasto, by wziąć udział w uroczystościach pogrzebowych Stresemanna. Szpalery policji z trudnością utrzymywały porządek na zatoczonych ulicach pomiędzy Wilhelmsplatz i Reichstagem. Domy udekorowane były zieloną, flagami żałobnymi, a przed gmachem Reichstagu ustawiono 10 kirem obitych pylonów, na których płonęły ognie żałobne.

W Reichstagu trumna ustawiona była na katalafku na miejscu prezydium. Sala wspaniale, żałobnie udekorowana. Z tyłu za trumną na udekorowanej ścianie widniał herb Rzeszy. Z boku katalafku złożono mnóstwo wieńców, m. in. od prezydenta, korpusu dyplomatycznego, rządu Rzeszy, rządu pruskiego, dalej od Ligi Narodów, sekretarjatu Ligi, sir Ericka Drummonda, zwracający uwagę wieńcem od Brianda z napisem na szarfach „Drogiemu Przyjacielowi“.

Na trybunach zajęli miejsca członkowie korpusu dyplomatycznego w mundurach, tuż obok rząd Rzeszy, dowódca Reichswehry gen. Haye, dowódca floty admirał Reeder, Reichstag i Landtag w komplecie. O godz. 10,55, przybył prezydent Hindenburg i stanął tuż obok rodziny zmarłego.

Orkiestra filharmonii odegrała uwerturę Bethowena „Coriolan“, poczem zabrał głos kanclerz Rzeszy Mueller, wygłaszając krótką mowę, w której mówił o całej pracy Stresemanna. Następnie

orkiestra odegrała marsza pogrzebowego Bethowena, poczem zaczął się formować pochód żałobny. Na przodzie niesiono wieniec od żony zmarłego, dalej 6-ciu policjantów niosło trumnę. Nad płacem przed Reichstagem krążyło 5 wielkich samolotów z których powiewały czarne flagi.

Przed gmachem Reichstagu żegnał Stresemanna wiceprezes Reichstagu von Kardoff, żegnając go, jako kierownika partji i długoletniego członka Reichstagu. Karawan zaprzężony w 6 koni poprzedzany był oddziałem 100 konnych policjantów, 100 pieszych, trzema korporacjami studentkami itd.

Za trumną kroczyli: oprócz rodziny wraz z synami zmarłego, prezydent Hindenburg z kanclerzem Muellerem, prezydent von Kardoff, ministrowie, korpus dyplomatyczny, parlament i t. d. Wdowa jechała zamkniętym samochodem. Z tyłu za konduktem jechało 12 wozów wiozących kwiaty i wieńce.

Szpaler od bramy brandenburskiej, aż do Wilhelmstrasse trzymały oddziały Reichsbanneru i grupy Deutsche Volkspartei z czarno-biało-czerwonymi sztandarami kondukt zatrzymał się przed oknami gabinetu Stresemanna w ministerstwie spraw zagranicznych, okna te były przybrane białymi linjami i kirem. Po dwuminutowym postoju kondukt ruszył dalej, o godz. 2-iej stanął na cmentarzu. Przy dźwięku dzwonów i śpiewie chóru złożono trumnę w grobie kaplicy cmentarnej, w pobliżu grobu rodziców Stresemanna.

publikanin flagę zerwał. W bójce, jaka się wywiązała 10 osób zostało ciężko rannych. Jeden z gości pochodzący z Bremy otrzymał 9 cięć nożem i jest umierająco.

Tragedja w zakładzie warjatów

Praga, (AW).

W zakładzie dla umysłowo-chorych w pobliżu Pragi rozegrała się straszająca tragedia. W odziale dla kobiet została znalezione zamordowana przez chore - umysłowe, przebywająca tam na kuraacji Antonina Wakuła. Obłąkane kobiety rzuciły się na Wakułową, oślepiły ją, wybijając oboje oczu, a następnie wyrwali jej lewą rękę. Wakułowa skończyła w strasznych męczarniach.

Co słycać w Polsce?

Szczury zagryzły dziecko na śmierć

Wilno, (AW).

We wsi Kuligi koło Szczuczyna zdarzył się nie notowany dotychczas wypadek, który wstrząsnął miejscową ludnością. Córka bogatych wieśniaków Buleckich, będąc obłożnie chorą, została w nocy zaatakowana przez szczury, które opadły 8-miesięczną Genowefę wygryzły jej oczy, palce i nos. Chora nie mogąc się bronić, z przestachu straciła przytomność i nie zdołała przywołać pomocy tak, że nad ranem znaleziono już tylko zastygłe zwłoki.

Wynik wyborów samorządowych w Poznaniu

Olbryzmie zwycięstwo Stronnictwa Narodowego. Poznań, 7. 10. 29.

Na ogólną liczbę 135.540 uprawnionych do głosowania przystąpiło do urny wyborczej 74.852, a więc udział w głosowaniu był stosunkowo bardzo niski. Lista nr. 1 (Niemcy) otrzymała głosów 2435 — 2 mandaty, lista nr. 2. (PPS) głosów 2897 — 2 mandaty, lista nr. 3 (komuniści) głosów 5103 — 4 mandaty, lista nr. 4 (Blok Rzemieślniczo-Gospodarczy) głosów 3466 — 3 mandaty, lista nr. 5 (lokatorzy) 1184 głosów — 1 mandat, lista nr. 6 (Ciszakowscy) 2412 głosów — 2 mandaty, lista nr. 7 (Ch. D. i NPR. prawica) 8210 gł. — 7 mandatów, lista nr. 8 (Inwalidzi) 2792 gł. — 2 mandaty, lista nr. 10 (Narodowy Obóz Gospodarczy) 39703 gł. — 33 mand., lista nr. 11 (Demokratyczny Blok Pracy Gospodarczej) 5327 gł. — 4 mand. lista nr. 12 (BBS) 1019 gł. — bez mandatu. Przebieg wyborów był spokojny.

Co słycać zagranicą?

Krwawy bunt więźniów został stłumiony

Nowy Jork, (AW).

Onegdaj stłumiono bunt więźniów w Canon City. Pociągnął on za sobą wiele ofiar i strat. Przewódca zbuntowanych niejaki Danny Daniels widząc, iż zbuntowani więźniowie nie mogą w najmniejszym nawet stopniu liczyć na ocalenie zastrzelił czterech innych prowadzących, a następnie sam odebrał sobie życie. Zabarykadowani więźniowie w liczbie 150 wobec śmierci prowadzących poddali się. Więźniowie przedstawia obraz zniszczenia wskutek wybuchów i pożaru. Z pośród 7 strażników więziennych, którzy pozostawali jeszcze w niewoli u zbuntowanych, trzech zostało zabitych w czasie próby ucieczki, pozostali zaś zamordowali Danny Daniels przed swoją śmiercią. Do szpitala odstawiono 13 ciężko rannych, z pośród których kilku w stanie beznadziejnym.

Wesele i krwawym zakończeniu

Hamburg, (AW).

Na weselu, jakie się odbywało w Newenstadt pod Worpsswede doszło pomiędzy gośćmi weselnymi do krwawej walki na noże. Żatarg powstał z powodu tego, iż p. młody będący członkiem Stahlhelmu wywiesił na domu dawną cesarską flagę: czarno-biało-czerwoną. Jeden zaś z gości, re-

Głupota bolszewików nie zna granic

Nienawiść religji dochodzi do absurdu

Idjotyczny ukaz sowiecki w walce z nauką i religją

Warszawa, 7. 10. 1929.

Z Moskwy donoszą, że władze sowieckie sporządziły „indeks ksiąg zakazanych“, które nie mogą znajdować się ani w bibliotekach państwowych i prywatnych, ani też nie mogą być sprowadzane z zagranicy. Indeks ten wypracowała żona Lenina, N. Uljanowa, i dzięki jej zabiegom nie dawno wysłano do wszystkich gubernjalnych komisarjatów i oddziałów GPU, okólnik, zawierający wyliczenie dzieł zakazanych z dziedziny filozofji, religji i dziedziny pokrewnych. Wszystkie te dzieła winny być spalone i tylko nieznaczna ich ilość może być za osobnem pozwoleniem zostawiona dla celów „naukowych i muzealnych“.

Między innymi okólnik uznaje za dzieła „zakazane“: Ewangelię, Koran, Talmud, dzieła Pla-

tona, Descartesa, Kanta, Schopenhauera, Spencera, Sołowjowa, Taine'a i t. d. Zakazane są także biografie tych uczonych. Wśród autorów rosyjskich są zakazane niektóre prace Tołstoja Krąpkina itd.

W ślad za tem bolszewickie ministerstwo oświaty wydało okólnik do wszystkich drukarni państwa z poleceniem, by słowa Jezus Chrystus, Bóg, Jahwe, Sabaoth itp., oraz wszystkie imiona świętych były drukowane małą literą początkowo. Okólnik nakazuje natomiast drukowanie wielką literą nazwy wszystkich bóstw pogańskich całego świata, jak również imiona Judasza, Mahometa, Mojżesza. Wykonanie powyższych okólników opatrzone jest sankcjami karnymi.

Obwieszczenie.

Wynik wyborów do Rady Miejskiej w Chojnicach w dniu 6. października 1929 r.
Wpłynęły cztery listy kandydatów.

Lista I.	uzyskała	2905	głosów,
„ II.	„	1277	„
„ III.	„	772	„
„ IV.	„	88	„

Złączone w myśl art. 16 rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 12. sierpnia 1921 r. zmienionego rozporządzeniem Min. Spr. Wewn. z dnia 30. czerwca 1925 (Monitor Polski 1925 nr. 149) listy były:

Lista III, z listą IV.

Z listy nr.	I. zostało wybranych	18	radnych,
„	II. „	7	„
„	III. „	5	„
„	IV. „	0	„
		razem:	30 radnych.

Wybrani są:

1. Ks. Bolesław Makowski, kanonik hon. i proboszcz w Chojnicach, ul. Gdańska 21,
2. Franciszek Maliszewski, robotnik w Chojnicach, ul. Człuchowska 52,
3. Paul Schlonski, dyr. Banku w Chojnicach, ul. Młyńska 17,
4. Feliks Kopiecki, adwokat i notariusz w Chojnicach, plac Jagielloński 8,
5. Otton Słapa, adwokat w Chojnicach, ul. Człuchowska 51,
6. Henryk Kozubski, dyr. Szkoły Handlowej w Chojnicach, ul. Warszawska 13,
7. Jan Giiszczynski, robotnik w Chojnicach, ul. Pocztowa 14,
8. Jan Kaletta, właściciel hotelu w Chojnicach, Rynek 23,
9. Bernard Trojanowski, mistrz piekarski w Chojnicach, ul. Gimnazjalna 8,
10. Ignacy Piliński, kolejarz w Chojnicach, ul. Pocztowa 14,
11. Jan Stachnik, rolnik w Chojnicach, Topole I,
12. Marjan Kalkowski, naczelnik parowozowni w Chojnicach, Nad Dworcem 12,
13. Jan Gibas, cieśla w Chojnicach, ul. Dworcowa 6,
14. Piotr Górecki, kupiec w Chojnicach, ul. Młyńska 2,
15. Friedrich Steinhilber, właśc. tartaków w Chojnicach, ul. Dworcowa 64,
16. Łucjan Zaremba, funkcjonariusz Zakładu Poprawczego w Chojnicach, Osady Strzeleckie.
17. Józef Bembenek, robotnik w Chojnicach, ul. Ogrodowa 16,
18. Stanisław Grochowski, powiatowy inspek. szkolny w Chojnicach, pl. Jagielloński 1,
19. Bruno Lougear, zegarmistrz w Chojnicach, ul. Gdańska 19,
20. Władysław Juljusz Schrelber, kupiec w Chojnicach, ul. Warszawska 18,
21. Konstanty Artjuch, stolarz w Chojnicach, ul. Szewska 4,
22. Gustaw Rohde, kupiec w Chojnicach, ul. Dworcowa 62,
23. Jan Fons, sekretarz zw. w Chojnicach, pl. Piastowski 7,
24. Leon Wysocki, em. starszy asesor kolejowy w Chojnicach, ul. Gockowskiego 7,
25. Antoni Liśewski, mistrz ślusarski w Chojnicach, ul. Dworcowa 19,
26. Paweł Lipiński, stolarz w Chojnicach, ul. Błot-Zakonna 13,
27. Bronisław Dończyk, konduktor kolejowy w Chojnicach, Szosa Gdańska 33,
28. Franciszek Zaborowski, monter w Chojnicach, Pl. Piastowski 26,
29. Jan Oszałdowski, kupiec w Chojnicach, ul. Gdańska 9,
30. Franciszek Remus, robotnik w Chojnicach, Pl. Piastowski 3.

Sprzeciw co do ważności wyborów wnieść należy do Magistratu w przeciągu 14 dni od dnia niniejszego ogłoszenia.

Chojnice, dnia 7. października 1929 r.

Magistrat:

(-) Dr. Soblerajczyk,
burmistrz.

2225

Służąca

umiejąca gotować potrzebna zaraz do restauracji. Zgłosz. do Dz. Pom. 2195

Prawie nowy

bilard

francuski

oraz powózka jednokonna na sprzedaż.

Węsierski, Batorego 1.

Niniejszem zawiadamiam Sz. Klientelę z Chojnic i okolicy, że z dniem dzisiejszym

przeniosłam pralnię

swoją z ulicy Warszawskiej 2
na Dworcową 12.

Jak dotychczas tak i nadal przyjmować będę: Wszelką bieliznę do prania i prasowania. Wszelką garderobę do chemicznego czyszczenia i farbowania, jak również przyjmuję do plisowania, oraz czyszczenia pierza.

Staraniem mojem będzie nadal zadowolić Sz. Klientelę. 2223
Ceny przystępne. Ceny przystępne.

Z poważaniem

Marja Gajdka.

KINO NOWOSCI

We wtorek i w środę 8. i 9. bm.
o godz. 8.30

Największy film produkcji Krajowej, który się cieszy ogromnym powodzeniem zagranicą!

Policmajster Tagiejew

Wspaniały dramat na tle rozgłoszonej powieści **Gabrjeli Zapolskiej**

W rolach głównych: **Bogusław Sam-borski, Marja Bogda, Jerzy Marr, Zbyszko Sawan, Nora Ney.** Antagonizm policji i żandarmerji rosyjskiej, obraz stosunków małomiasteczkowych i walka z satrapą rosyjskim, gnębiący ludność. Akcja patriotyczna młodego studenta i jego kolegów.

Ceny miejsc: Balkon zł. 2, Rezerw. zł. 1.50, I. miejsce zł. 1.

UWAGA! Od 10. bm. początek seansu o godz. 8.15.

Zurnale na płaszcze i kostjomy

w wielkim wyborze oraz zurnale na bieliznę i dla dzieci

poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Baczność!

zbliża się czas zamawiania węgla na porę zimową, gdyż i w przyszłą zimę przewiduje się również wielki brak węgla.

Prima

węgiel górnośląski z najlepszych kopalń dostarczają wagonowo po cenach kopalni.

Bracia Pichert

T. z o. p. 2158

Fabryka papy dachowej-Hurtownia art. budowlanych i opałowych.

Chojnice, Szosa Gdańska 39 Tel. 211.

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 9. bm. o godz. 15. sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego najwięcej dającym za gotówkę:

1 regulator

W. Kowalski

Kom. sąd. Chojnice 2229

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 9. bm. o godz. 16. sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego najwięcej dającym za gotówkę:

1 obraz olejny.

W. Kowalski

Kom. sąd. Chojnice 2230

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 9. bm. o godz. 17. sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego najwięcej dającym za gotówkę:

1 maszynę do szycia

1 leżankę.

W. Kowalski

Kom. sąd. Chojnice 2231

Jutro 9. bm. po południu sprzedaj **tlustej**

wołowiny

w rzeźni miejskiej.

Radjoaparart

2 lampowy,

Philipsa, nowy, komplet, tanio sprzedam natychmiast Wiadom., w eksp. Dz. Pom.

10 ludzi

do kopania

kartofli

potrzebni. 2222

Szlach. Nowacerklew.

Skład

w Kamieniu,

nadaj. się na każdą branżę narożnik z 2 wy t. oknami i mieszkaniem, wolnem od 1. XI natychmiast do wynajęcia. Warunki korzystne. Dzierżawa przystępna. Świetna przyszłość dla interesu łącz z rzemiosłem. Zgłosz. do eksp. Dzien. Pom. 2218

Dom

w Chojnicach tanio do sprzedania Cena 2500 zł., zaliczki 1200 zł. Zgłoszenia przyjmuję 2224
Stanisław Jasnoch
Dworcowa 60.

Wykwintne manicure 1 zł.

Dworcowa 72.
Krakowska.

Poszukuję zaraz

mieszkania

3-4 pokojowego. Czyszc. placę za rok z góry. Ostrowski, 2216
Pocztowa 7.

Dzielną

dziewczyzna,

umiej. gotować i prac, najchętniej ze wsi, zaraz lub później potrzebna. Adres wskaże eksp. Dzien. Pom.

Poszukuje się rzetelnej i uczciwej 2220

dziewczyny

(kucharki) z umiejętnością gotowania. Łaskawe zgłosz. do

Fabryki Listew i ramek w Chojnicach, ul. Podmurna nr. 15.

Korzystnie i tanio!

Swetry wzięzione pulowery wełna

pończochy skarpety torebki

bielizna fartuchy parasole

Prima materiały na ubrania i paltoty.

Skład sortymentowy Balzer i Borris

{ Chojnice.